

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 484/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Csp 119/2017 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 CoCsp 4/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 31. augusta 2021 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Csp 119/2017 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 CoCsp 4/2021 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“). Sťažovateľ tiež navrhoval, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať. Sťažovateľ ďalej žiadal, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 700 eur a náhradu trov konania v sume 900,58 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručенou okresnému súdu 28. septembra 2017 domáhal zaplatenia sumy 253,87 eur s príslušenstvom a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej so žalovaným.

3. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd koná zjavne nesústredene, neefektívne a so zbytočnými prietrahmi v konaní, čoho dôkazom je (i) celková dĺžka konania od podania žaloby, (ii) dôležitosť výsledku napadnutého konania okresného súdu pre sťažovateľa, (iii) postavenie sťažovateľa ako spotrebiteľa, teda potreba ochrany slabšej strany, (iv) tento typ konania má osobitné postavenie a vyžaduje si postup s prioritou riešenia, (v) opätovne podávaná ústavná sťažnosť, keďže sa sťažovateľovi nedostalo nápravy a stav právnej neistoty ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti stále trvá. Sťažovateľ ďalej uviedol, že napadnuté konanie okresného súdu trvá už viac ako 3 roky, čo sa zjavne prieči spomínanej ustálenej judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných civilných konaniach. Sťažovateľ podal odvolanie proti rozhodnutiu okresného súdu vo veci samej, pričom momentálne sa súdny spis nachádza na krajskom súde, ktorý o podanom odvolaní nerozhodol do podania tejto ústavnej sťažnosti (vec vedená na krajskom súde pod sp. zn. 4 CoCsp 4/2021).

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietrahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

5. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietrahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

6. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie čl. 47 charty (vo všeobecnosti); z obsahu ústavnej sťažnosti ale vyplýva, že sťažovateľ konkrétne namieta porušenie čl. 47 ods. 2 charty, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom,

ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

10. Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorej sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte mohlo trvať. Uvedený záver vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

11. Z lustrácie ústavného súdu vyplýva, že okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom z 2. októbra 2020. Po vykonaní úkonov súvisiacich s podaným odvolaním sťažovateľa okresný súd predložil 16. februára 2021 súdny spis krajskému súdu na rozhodnutie o tomto odvolaní. Napadnuté konanie okresného súdu sa teda skončilo v prvom stupni ešte pred podaním ústavnej sťažnosti (31. augusta 2021) a v čase podania ústavnej sťažnosti nebol okresný súd vo veci činný.

12. Od predloženia veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu okresný súd nemôže ovplyvniť priebeh napadnutého konania, a preto ani porušiť v bode 1 uvedené práva sťažovateľa. Vydaním meritórneho rozhodnutia, vykonaním úkonov súvisiacich s podaným odvolaním a predložením veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu okresný súd vykonal všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľa.

13. Ústavný súd nemôže nedoplniť, že už na základe skôr podaných 3 ústavných sťažností sťažovateľa bolo preskúmané napadnuté konanie okresného súdu vo vzťahu k porušeniu v bode 1 uvedených práv sťažovateľa. Následne tieto ústavné sťažnosti boli uzneseniami ústavného súdu č. k. II. ÚS 344/2020 zo 7. júla 2020, č. k. II. ÚS 533/2020 z 19. novembra 2020 a č. k. I. ÚS 191/2020 z 5. mája 2021 odmietnuté z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

14. Ústavný súd ďalej uvádza, že pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy už v minulosti bola odmietnutá ústavná sťažnosť ako zjavne neopodstatnená „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

15. Podľa názoru ústavného súdu zároveň momentálna doba konania pred krajským súdom (viac ako 7 mesiacov) je stále v rámci ústavnej akceptovateľnosti, keďže iba od predloženia veci okresným súdom mohol krajský súd ovplyvňovať priebeh napadnutého konania. Z tohto dôvodu preto nedošlo k takej intenzite zásahu do práv sťažovateľa zo strany krajského súdu, ktorá by zodpovedala ústavne relevantnému porušeniu v bode 1 uvedených práv.

16. Nie bezvýznamná je taktiež skutočnosť, že sťažovateľ netvrdí, tým menej preukazuje, že sa domáhal „bezprietahového“ konania krajského súdu vo svojej veci. Ústavný súd síce podanie sťažnosti predsedovi súdu na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nepovažuje za podmienku podania ústavnej sťažnosti (nemôže teda zakladať dôvod odmietnutia tejto ústavnej sťažnosti

pre jej neprípustnosť), avšak jej nevyužitie ilustruje podľa názoru ústavného súdu prístup sťažovateľa a tiež jeho právneho zástupcu, ktorému musí byť známe, aké dôsledky (medzi nimi nepochybne aj urýchlenie súdneho konania) môže mať takáto sťažnosť predsedovi súdu.

17. Ústavný súd však zároveň pripomína, že v súhrne s doterajším priebehom napadnutého konania krajského súdu prípadná následná nečinnosť krajského súdu alebo jeho prípadná následná neefektívna/nesústredená činnosť by mohla už založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných prietahov, čo by mohlo mať za následok vyslovenie porušenia v bode 1 označených práv ústavným súdom. V takom prípade by toto rozhodnutie nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania pred ústavným súdom a rozhodovania vo veci samej [§ 55 zákona písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

18. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

19. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2021

Libor DUEA
predseda senátu